

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve:

Kortárs építészetelméleti dilemmák

A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i):

Hulesch Máté

matehulesch@gmail.com

Kód: B-AE-401-2D	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): ESBA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 3-5.	Kredit: 5 (előadással együtt)	Tanóraszám: 24 Egyéni hallgatói munkaóra: 51
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? NEM.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	

A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): A kurzust a B-AE-401-1 kódú előadással együtt kell felvenni.

Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):

Tudás: A kurzus során a hallgatók átfogó képet kapnak a XX-XXI. század meghatározó építészetelméleteiről és lehetőségük nyílik saját érdeklődésüknek megfelelően egy szűkebb témába mélyebben is betekintést nyerni.

Képesség: A hallgatók gyakorlatot szereznek építészetelméleti szövegek olvasásában, értelmezésében, valamint olyan elméleti kutatási módszerekben, amelyek a szakdolgozatírás során is hasznosnak bizonyulhatnak. A kurzus résztvevői az absztrakt elméleti ismeretek vizuális megjelenítésére is lehetőséget kapnak, ezzel fejlesztve prezentációs készségeiket. Emellett kialakítanak egy etikus és tudatos AI-használati gyakorlatot, amely a szövegértelmezést, a kutatást és a koncepcióalkotást támogatja. Megértik az AI korlátait és beépített elfogultságait.

Attitűd: A kurzus a hallgatók kritikai attitűdjét, az építészet tágabb társadalmi kontextusban való vizsgálatának értelmezését segíti elő.

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:**A háztól, mint gép a planetáris komputáció építészetéig**

A mesterséges intelligencia néhány év leforgása alatt gyökerestül felforgatta a világot, az élet szinte minden területére hatással van – így az építészetre is. Ennek megvannak a pozitív és negatív következményei egyaránt, de ahhoz, hogy ezekkel tisztában legyünk, meg kell érteni a technológia működését. A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a kortárs építészetelmélet főbb diskurzusaival, melyek tágabb kontextusba helyezik a mesterséges intelligencia szakmájukra gyakorolt hatását. Az AI ugyanakkor – tetszik vagy sem – az egyetemi oktatásra is hatással van, a hallgatók egyre nagyobb számban használják szövegrírásra, kutatómunkához, inspirációs forrásnak. A kurzus célja, hogy a hallgatók kritikai attitűdjét gyakorlati eszközökkel fejlessze, megértetve a hallgatókkal, hogy mire használható a mesterséges intelligencia és mire nem. Az AI-t a szemináriumi munka minden fázisába beépítjük, de mindig egy kritikai szűrővel. A cél nem a szellemi munka kiszervezése, hanem a megértés segítése.

A félév során építészet-, művészet- és designelméleti szövegek feldolgozásával a hallgatók bevezetést kapnak a 20. és 21. század építészetelméleti diskurzusaiba. Le Corbusier, Walter Benjamin, Robert

Venturi, Pier Vittorio Aureli, Henri Lefebvre, Benjamin Bratton és mások szövegei mentén bepillantást nyerünk a modern, posztmodern és kortárs építészetelmélet néhány kulcsfontosságú kérdéskörébe. A részletes tematikát heti bontásban lásd alább.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete heti rendszerességű

Alkalmak heti bontásban:

1. Hét: **BEVEZETÉS** – a félév menetének, témáinak ismertetése
2. Hét: **A MODERNISTA ÍGÉRET – A HÁZ MINT GÉP**
Fókusz: Funkció, racionalitás, utópia. Az építészet, mint társadalomformáló erő.
Szöveg: Le Corbusier: Új építészet felé (részletek)
3. Hét: **A REPRODUKÁLHATÓSÁG KÉRDÉSE – AZ AURA ELVESZTÉSE**
Fókusz: Az eredeti műalkotás egyediségének (aurájának) eltűnése. Egy 1936-os szöveg relevanciája az AI-korszakban.
Szöveg: Walter Benjamin: A műalkotás a technikai reprodukálhatóság korában
4. Hét: **A POSZTMODERN VÁLASZ**
Fókusz: A modernizmus kritikája a szimbólumok, a történelem és a populáris kultúra felől.
Szöveg: Robert Venturi, Denise Scott Brown, Steven Izenour: Learning from Las Vegas (részletek)
5. Hét: **A PROJEKT LEHETETLENSÉGE – AZ ÉPÍTÉSZ ÉS A RENDSZER**
Fókusz: Az építész szerepének átalakulása a kapitalizmusban. Az autonómia kérdése.
Szöveg: Pier Vittorio Aureli: The Possibility of an Absolute Architecture / Architecture and Abstraction (részletek)
6. Hét: **RADIKÁLIS KRITIKA – VÉGTELEN VÁROSOK**
Fókusz: A neoavantgárd ellenállása. A modernizmus logikájának kiterjesztése a végtelenségig, mint a kapitalista tértermelés kritikája.
Szöveg: Archizoom Associati: No-Stop City / Andrea Branzi: Radical Notes / Pier Vittorio Aureli: The Project of Autonomia (részletek)
7. Hét: **A FENOMENOLÓGIAI ELLENPONT**
Fókusz: Visszatérés az érzéki, testi tapasztalathoz, mint a totális rendszerekkel szembeni lehetséges ellenálláshoz.
Szöveg: Juhani Pallasmaa: A bőr szemei (részlet) / Henri Lefebvre: Toward and Architecture of Enjoyment (részlet)
8. Hét: **SPEKULATÍV ÉPÍTÉSZET – LEHETSÉGES JÖVŐKÉPEK**
Fókusz: A spekulatív design mint a lehetséges jövők feltárásának módszere.
Szöveg: Anthony Dunne & Fiona Raby: Speculative Everything (részlet)
9. Hét: **DIGITÁLIS FORDULATOK**
Fókusz: A digitalizáció hatása az építészeti tervezésre
Szöveg: Mario Carpo: A short but believable history of the digital turn in architecture
10. Hét: **TERVEZÉS A BOLYGÓLÉPTÉKŰ SZÁMÍTÁS KORÁBAN**
Fókusz: A világ mint egyetlen, rétegzett megaszámítógép.
Szöveg: Benjamin H. Bratton: The Stack: On Software and Sovereignty / Antikythera journal (részletek)
11. Hét: **SZINTÉZIS ÉS MANIFESZTÓ – KONZULTÁCIÓ**
Fókusz: A félév során tanult elméleti keretek összegzése és a záróprojekt ("Elméleti Manifesztó 2.0") konzultációja.
12. Hét: **ZÁRÓPROJEKTEK BEMUTATÁSA ÉS A FÉLÉV ZÁRÁSA**

A hallgatók tennivalói, feladatai:

A hallgatók óráról-órára az adott szöveg elolvasásával készülnek, melynek feldolgozásához mesterséges intelligencia használatával elvégzendő feladatokat kapnak. Az órákon ezek eredményeiből kiindulva beszélgetünk a szövegekről, egyúttal pedig az AI-al végzett munka tapasztalatairól.

A félév végén egy saját elméleti manifesztót kell írni, melyeket az utolsó órán prezentálnak a hallgatók.

A tanulás környezete:

☐ Tantermi

Teljesítendő követelmények:

- Órai jelenlét, hiányzások maximális száma 3
- „AI olvasónapló”: a szövegek feldolgozása során folytatott beszélgetésekből összeállított olvasónapló, promptokkal, válaszokkal
- az adott heti szöveghez kapcsolódó, AI-al elvégzendő házi feladat
- Elméleti manifesztó

Értékelés szempontjai:

- Órai aktivitás
- Házi feladatok időben történő leadása (óra előtti napon)
- olvasónapló elkészítése
- Félév végi manifesztó:
 - tartalmi relevancia
 - kritikai szemlélet
 - kapcsolódás a félév során feldolgozott témákhoz

Értékelés módja:

☐ Gyakorlati demonstráció (prezentáció, beadott feladat értékelése)

Az érdemjegy kiszámítása

- Órai aktivitás: 40%
- Házi feladatok, olvasónapló: 30%
- Félév végi prezentáció (manifesztó): 30%

A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét részből érvényes elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a szemináriumi jegy 60%-os és az előadásra kapott jegy 40%-os átlagolásával történik.

Kötelező irodalom:

- Lásd a heti bontásnál

Ajánlott irodalom:

- TBA

Egyéb információk:

A kurzushoz kapcsolódó minden kommunikáció egy Google Classrooms felületen fog zajlani, melyhez az első órán minden hallgató csatlakozni tud majd.

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

☐ Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Egyéni megbeszélés szerint.